

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060107

DOM
2013-10-15
Stockholm

Mål nr
M 2747-13

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Växjö tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2013-02-28 i mål nr M 290-12, se bilaga

KLAGANDE

J K

Ombud: Fastighetsjuristen L W

MOTPART

Miljönämnden i Malmö kommun

SAKEN

Föreläggande att åtgärda brister beträffande ventilation m.m. på fastigheten X i Malmö kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

1. Mark- och miljööverdomstolen avvisar Miljönämndens i Malmö kommun yrkande om fastställande av nämndens föreläggande i beslut den 1 december 2010 i ärende 543:01039-2008.
 2. Mark- och miljööverdomstolen ändrar mark- och miljödomstolens dom på det sättet att mark- och miljödomstolens föreläggande (punkterna 1-3 i domslutet) upphävs.
-

Dok.Id 1101178

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00-15:00
		E-post: svea.avd6@dom.se www.svea.se		

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

J K har yrkat att mark- och miljödomstolens dom ska ändras så att miljönämndens föreläggande i sin helhet upphävs.

Miljönämnden i Malmö stad (nämnden) har yrkat att mark- och miljödomstolens dom ska upphävas och nämndens beslut fastställas. Nämnden har, som det får förstås, i andra hand motsatt sig ändring av mark- och miljödomstolens dom på så sätt att nämnden yrkar att kravet på utredningar ska kvarstå.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

J K har i huvudsak anfört följande. Mark- och miljödomstolens dom är såväl lagstridig som oklar, motsägelsefull och ofullständig. Olägenheter för hyresgästers hälsa föreligger inte och har inte förelegat och han ska anses redan ha fullgjort vad han ålagts att utföra enligt punkten 3 i den överklagade domen. Han har visat att ventilationssystemet är sådant att det uppfyller de krav som kan ställs för att undvika att människors hälsa utsätts för fara eller olägenheter. Det saknas därför skäl för att förelägga honom att utföra sådana åtgärder som anges i punkterna 1 och 2 i den överklagade domen. Det saknas vidare skäl att förordna enligt punkten 3 då han till tillsynsmyndigheten gett in ett protokoll över godkänd obligatorisk ventilationskontroll (OVK-kontroll) utfärdat den 2 oktober 2012. Protokollet är sådant att det uppfyller de krav som kan ställas såväl vid en tillämpning av miljöbalken som plan- och bygglagen och plan- och byggförordningen. Av protokollet framgår att ventilationsförhållandena för samtliga åtta bostadslägenheter har besiktigats och godkänts samt att frånluftsfläktar monterats i kök och badrum i lägenheterna. Protokollet har registrerats av stadsbyggnadskontoret i Malmö stad. Inte i något av de tillämpliga lagrummen uppställs krav på att protokoll över godkänd OVK-besiktning ska godkännas av byggnadsnämnden. Av plan- och byggförordningen följer endast att ett exemplar av protokoll över utförd besiktning ska skickas till byggnadsnämnden, vilket ostridigt skett. Miljönämnden har inte anfört några omständigheter som gör att det kan anses tillförlitligt visat att det föreligger grund för att ifrågasätta fackmannamässigheten i de av honom utförda åtgärderna. Slutligen framgår det inte av domen vad han ska göra för

att följa föreläggandet enligt punkterna 1 och 2. Det är också oklart om han ska fullgöra både vad som upptas i första och andra stycket i punkten 3 eller om det är tillräckligt att han fullgör vad som angetts i endera av dessa båda stycken. Den överklagade domen ska därför i sin helhet upphävas både med avseende på föreläggandena som sådana enligt punkterna 1 och 2 och med avseende på vad som förordnats under punkten 3.

J K har till stöd för sin talan åberopat skriftlig utredning.

Nämnden har i huvudsak anfört följande. En del av tillsynsmyndighetens övervakning i dessa frågor består i att underkänna ett besiktningsprotokoll utfärdat av en certifierad OVK-kontrollant, om nämnden gör bedömningen att det har förekommit brister i besiktningen. Av Socialstyrelsens allmänna råd om tillsyn enligt miljöbalken – ventilation (SOSFS 1999:25) framgår att oventilerade rum och de fall där förorenad luft tränger in i bostaden är tecken på att ventilationen är undermålig och att det finns risk för olägenhet för människors hälsa. Det finns därmed fog för att ställa vidare krav på utredning av ventilationssystemet. Detta gäller enligt Socialstyrelsen även om det finns ett godkänt OVK-protokoll. I fastigheten fanns både oventilerade rum samt förorenad luft som trängde in i en lägenhet från en annan. Miljönämndens tjänstemän har med stöd av bl.a. Socialstyrelsens allmänna råd gjort bedömningen att det föreligger risk för olägenhet för människors hälsa. Med anledning av det har då en vidare utredning krävts. J K har i sitt överklagande av länsstyrelsen beslut i nu aktuellt mål hävdade att paxfläktar är insatta i lägenheternas badrum, något som miljönämndens tjänstemän inte kunde bekräfta vid den syneförrättning som gjordes i mark- och miljödomstolen. J K beskrev att dessa fläktar stängde kanalen när de inte är igång så att tobaksrök inte ska komma in och att detta skulle ha undanröjt de olägenheter som förelåg. Nämnden anser att det finns brister i detta resonemang. Denna funktion medför istället att risk för olägenhet kvarstår då badrummen nu blir oventilerade när paxfläkten stänger kanalen. Miljönämnden anser inte att det intyg J K lämnat hittills motsvarar det som efterfrågats i nämndens föreläggande.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Mark- och miljööverdomstolen konstaterar inledningsvis att nämnden inte överklagat mark- och miljödomstolens dom inom överklagandetiden, utan först i sin svarsskrift hit framställt ett yrkande om fastställande av nämndens beslut. Nämndens yrkande ska därför avvisas.

Mark- och miljödomstolen har upphävt nämndens föreläggande och utformat ett nytt föreläggande där punkterna 1. *Utredning om tobaksförorening* och 2. *Utredning av ventilationsförhållandena i byggnaden som helhet* i stort sett överensstämmer med punkterna 3 och 4 i nämndens föreläggande.

Punkten 3. *Förutsättningar för fullgörande av punkterna 1 och 2 ovan* i mark- och miljödomstolens dom är däremot helt ny och innebär att kraven på utredning enligt punkterna 1 och 2 bortfaller under vissa förutsättningar, bl.a. om ansvarig tillsynsmyndighet godkänner tidigare inlämnat OVK-protokoll.

Mark och miljööverdomstolen finner i likhet med underinstanserna att det fanns grund för punkterna 3 och 4 i nämndens föreläggande.

När det gäller utformningen av ett vitesföreläggande krävs det av rättssäkerhetsskäl att föreläggandet är preciserat och tydligt till sitt innehåll. Adressaten måste kunna utläsa vad förpliktelsen innebär och det får inte vara oklart vilka åtgärder som ska utföras för att undvika att vitet kan komma att dömas ut.

Mark- och miljööverdomstolen konstaterar att det vare sig i plan- och bygglagstiftningen eller miljöbalken finns något krav på att OVK-protokollet ska godkännas. Däremot ska sådana protokoll skickas till byggnadsnämnden enligt 5 kap. 5 § plan- och byggförordningen (2011:338). Det framgår inte heller av punkten 3 i vad som menas med ”ansvarig tillsynsmyndighet”, dvs. om det är byggnadsnämnden, som ansvarar för tillsynen över funktionskontrollen av ventilationssystem enligt plan- och bygglagstiftningen, eller miljönämnden, som ansvarar över tillsynen enligt

miljöbalken, som avses. Vidare är förhållandet mellan första och andra stycket i punkten 3 svårtolkat i så måtto att det inte klart framgår om förutsättningarna enligt båda styckena måste vara uppfyllda eller om det är tillräckligt att antingen förutsättningarna i första stycket eller förutsättningarna i andra stycket är uppfyllda.

Punkten 3 i föreläggandet har därmed fått en sådan utformning att det inte uppfyller de krav på precision och tydlighet som ställs på ett vitesföreläggande. Att upphäva punkten 3 får emellertid anses innebära en skärpning av föreläggandet som helhet. Eftersom det bara är J K som har överklagat hit är Mark- och miljööverdomstolen på talan av honom förhindrad att upphäva föreläggandet enbart såvitt avser punkten 3. Föreläggandet, i den utformning som det fått genom mark- och miljödomstolens dom, ska därför upphävas i sin helhet.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsrådet Lars Borg, tekniska rådet Bengt Jonsson, hovrättsrådet Vibeke Sylten, referent och adjungerade ledamoten Karin Sparrman.

Föredragande har varit Gunilla Barkevall

VÄXJÖ TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2013-02-28
meddelad i
Växjö

Mål nr M 290-12

KLAGANDE OCH MOTPART

J K

Ombud: Fastighetsjuristen L W

KLAGANDE OCH MOTPART

Miljönämnden i Malmö stad

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Skåne läns beslut 2011-12-20 i ärende nr 505-33-11, se bilaga 1

SAKEN

Föreläggande att åtgärda brister på fastigheten X, Malmö stad

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen avslår Miljönämnden i Malmö Stads överklagande.

Mark- och miljödomstolen bifaller J Ks överklagande på så sätt att domstolen upphäver punkterna 1 – 4 i Miljönämnden Malmö stads föreläggande av den 1 december 2010, ärende 543:01039-2008. Mark- och miljödomstolen föreskriver att föreläggandet i stället ska utformas på sätt som framgår nedan.

1. Utredning om tobaksförorening

J K ska inom tre månader från det att denna dom vunnit laga kraft, inkomma till miljöförvaltningen med en utredning om orsaken till att tobaksrökförorenad luft tränger in i den lägenhet (nummer 5) som tidigare hyrdes av M TD. Utredningen ska även innefatta vilka byggnadstekniska åtgärder

Dok.Id 233359

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 81 351 03 Växjö	Kungsgatan 8	0470-560 100 E-post: MMD.vaxjo@dom.se	0470-560 125	måndag – fredag 08:00-12:00 13:00-16:30

som är möjliga att göra för att undanröja denna olägenhet samt en beräkning av kostnaderna för dessa åtgärder. Utredningen ska göras av en ventilationstekniskt sakkunnig. Denna punkt är förenad med ett vite på 5 000 kronor om inte en fullständig utredning kommit in till miljöförvaltningen inom den angivna tiden.

2. Utredning av ventilationsförhållandena i byggnaden som helhet

J K ska inom tre månader från det att denna dom vunnit laga kraft, inkomma till miljöförvaltningen med en utredning av ventilationsförhållandena i byggnaden som helhet. Utredningen ska göras av ventilationstekniskt sakkunnig och innehålla minst följande: Ventilationssystemets kapacitet, utformning, och nuvarande funktion, eventuellt behov av kapacitetsökning eller andra åtgärder som är möjliga för att systemet ska medföra att luftomsättningen i samtliga lägenheter och lokaler där människor stadigvarande vistas uppfyller vad som anges i Socialstyrelsens allmänna råd SOSFS 1999:25, samt en beräkning av kostnaderna för de åtgärder som är möjliga för att behovet enligt ovan ska uppfyllas. Denna punkt är förenad med ett vite på 15 000 kronor om inte en fullständig utredning kommit in till miljöförvaltningen inom den angivna tiden.

3. Förutsättning för fullgörande av punkterna 1 och 2 ovan.

Föreläggandet enligt punkterna 1 och 2 ovan bortfaller om tidigare inlämnade protokoll avseende funktionskontroll av ventilationssystem i byggnaden på fastigheten Xi Malmö inom tre månader från det att denna dom vunnit laga kraft godkänns av ansvarig tillsynsmyndighet.

Föreläggandet enligt punkterna 1 och 2 ovan bortfaller vidare om J K inom tre månader från det att denna dom vunnit laga kraft till Miljönämnden i Malmö stad lämnat in protokoll avseende funktionskontroll av ventilationssystem i byggnaden på fastigheten X i Malmö. Funktionskontrollen ska vara utförd enligt plan- och byggförordningen (2011:338) och protokollen ska vara godkända av ansvarig tillsynsmyndighet.

BAKGRUND

I beslut av den 1 december 2010, ärende 543:01039-2008, har Miljönämnden i Malmö Stad förelagt J K att vidta nedan redovisade åtgärder.

1. J K ska snarast, dock senast två månader efter delfåendet av beslutet, ha varaktigt undanröjt följande brister på fastigheten Xi Malmö vid vite om 2 500 kronor för var och en av punkterna som inte följs i tid.
 - a) spricka i vardagssummets ytterfasad, intill balkong och fönsterruta i lägenhet som hyrs av M TD,
 - b) mögelförekomst i tak och fönsternisch i vardagsrum i den lägenhet som hyrs av M TD,
 - c) avsaknad av tilluftsventiler i bostadsrum i lägenheter hyrda av M TD och K DC.
2. J K ska vid vite av 2 500 kronor senast tre månader efter delfåendet av beslutet inkomma till miljönämnden med intyg från byggnadsteknisk sakkunnig person att samtliga åtgärder under punkt 1 är varaktigt och fackmannamässigt utförda.
3. J K ska snarast, dock senast tre månader efter delfåendet av beslutet, inkomma till miljöförvaltningen med en utredning om orsaken till att tobaksröksförorenad luft tränger in i den lägenhet som hyrs av M TD.
Utredningen ska även innefatta vilka byggnadstekniska åtgärder som är möjliga att göra för att undanröja denna olägenhet samt en beräkning av kostnaderna för dessa åtgärder. Utredningen ska göras av en byggnadstekniskt sakkunnig. Denna punkt är förenad med ett vite på 5 000 kronor om inte en fullständig utredning kommit in till miljöförvaltningen inom den angivna tiden.
4. J K ska snarast, dock senast tre månader efter delfåendet av beslutet, inkomma till miljöförvaltningen med en utredning av ventilationsförhållandena i byggnaden som helhet. Utredningen ska göras av byggnadstekniskt sakkunnig och innehålla minst följande: Ventilationssystemets kapacitet, utformning, och

nuvarande funktion, eventuellt behov av kapacitetsökning eller andra åtgärder som är möjliga för att systemet ska medföra att luftomsättningen i samtliga bostäder och lokaler där människor vistas uppfyller vad som anges i Socialstyrelsens allmänna råd SOSFS 1999:25, samt en beräkning av kostnaderna för de åtgärder som är möjliga för att behovet enligt ovan ska uppfyllas. Denna punkt är förenad med ett vite på 15 000 kronor om inte en fullständig utredning kommit in till miljöförvaltningen inom den angivna tiden.

J K har överklagat nämndens beslut om föreläggande till Länsstyrelsen i Skåne län. Med anledning av överklagandet har länsstyrelsen genom beslut av den 20 december 2011, ärende 505-33-11, upphävt föreläggandet avseende punkten 1 a, upphävt föreläggandet avseende punkten 1 c och beträffande denna punkt återförvisat ärendet till miljönämnden för fortsatt handläggning. Länsstyrelsen beslutade att föreläggandet ska vara genomfört senast två månader efter delfåendet av beslutet. I övrigt har J K överklagande avslagits av länsstyrelsen.

Både J K och Miljönämnden i Malmö Stad har nu överklagat länsstyrelsens beslut till mark- och miljödomstolen.

YRKANDEN M.M.

Miljönämnden i Malmö Stad, fortsättningsvis miljönämnden, yrkar med ändring av länsstyrelsens beslut följande. Mark- och miljödomstolen ska ålägga J K i att enlighet med punkten 1 c i miljönämndens föreläggande snarast, dock senast två månader efter delfåendet av beslutet, ha varaktigt undanröjt avsaknaden av tilluftsventiler i bostadsrum i lägenheter hyrda av M TD och K DC.

J K yrkar att mark- och miljödomstolen med ändring av länsstyrelsens beslut ska upphäva miljönämndens beslut om föreläggande i sin helhet.

Miljönämnden anför till stöd för sin talan bland annat följande. Länsstyrelsen har motiverat sitt beslut om upphävande och återförvisning avseende punkten 1 c med

hänvisning till att det vid genomförd syn kunnat konstateras att det finns tilluftsdon i vardagsrum och kök i de aktuella lägenheterna, vars funktion det inte resonerats kring i Miljönämndens beslut om föreläggande. Enligt miljönämnden finns ett resonemang och en utredning i nämndens beslut avseende tilluftsdonen i vardagsrum och kök. Länsstyrelsen har därför felaktigt upphävt och återförvisat beslutet i denna del.

J K har till stöd för sitt överklagande anfört bland annat följande. Samtliga förelagda åtgärder enligt punkterna 1 och 2 i miljönämndens föreläggande har utförts. Detta framgår av ett intyg som utfärdats den 17 oktober 2011 av R G. Det finns inte något i miljönämndens föreläggande som ger anledning för länsstyrelsen att anse att R G intyg inte styrkt hur arbetet utförts eller vad som framkommit under arbetets gång och att arbetet därmed inte skulle anses vara tillräckligt. Omständigheten att det åberopade intyget inte är utfärdat av en ackrediterad entreprenör innebär inte att intyget kan lämnas utan avseende. Intyget visar att åtgärder utförts i de aktuella avseendena och miljönämnden har att i förekommande fall vederlägga dessa uppgifter.

Länsstyrelsens konstaterande att föreläggandet ska stå kvar i sin helhet beträffande punkterna 1 b och 2 är därför ogrundat.

Beträffande punkten 1 c menar han att fönstrens konstruktion är sådan att den medger tilluft till lägenheterna på sätt och i en omfattning, som motsvarar vad som skulle kunna uppnås med sedvanliga tilluftsventiler. Han har därutöver låtit istandsätta de gamla tilluftsventilerna i lägenheterna, varför han får anses ha efterkommit miljönämndens föreläggande fullt ut när det gäller tilluftsventiler. Miljönämndens föreläggande ska därför även i denna del upphävas.

Beträffande punkterna 3 och 4 i miljönämndens föreläggande finns det ingen utredning, som objektivt stöder miljönämndens uppfattning om att kräva en utredning av hela byggnadens ventilationsförhållanden. Som ovan angivits och som även framgår av det av R G utfärdade intyget har åtgärder vidtagits både med avseende på till- och frånluften i lägenheterna. Därtill har i lägenheternas badrum

monterats så kallade PAX-fläktar med en konstruktion, som då fläkten inte är i drift suger ut luft, stänger den ventil, på vilken den är monterad och på detta sätt förhindrar att tobaksförorenad luft tränger in. De olägenheter, som kan ha förelegat, har i allt väsentligt undanröjts av honom genom de vidtagna åtgärderna. Det finns då ingen anledning att ålägga honom åtgärder utöver vad som kan aktualiseras inom ramen för den obligatoriska funktionskontrollen av ventilationssystem (OVK).

I målet har J K kommit in med ett protokoll av den 2 oktober 2012 avseende funktionskontroll enligt förordningen om funktionskontroll av ventilationssystem enligt plan- och byggförordningen. Enligt besiktningsmannen H B, Inspecta Sweden AB, belägna i den i målet aktuella byggnaden.

Miljönämnden anför i yttrande över det av J K inlämnade protokollet från genomförd funktionskontroll följande. I fråga om de redovisade sammanlagda luftflödena kan de i rätt sammanhang vara tillräckliga för att förse lägenheten med en god ventilation. Bedömningen av om ventilationen i lägenheterna är god kan dock inte göras enbart på en siffra i för frånluftsflödet enligt miljönämnden. Det är inte angivet hur luftflödet är fördelat mellan badrummen/badrummet och köket vilket skulle underlätta bedömningen. Inte heller alla lägenheter är redovisade, endast fyra av åtta lägenheter, vilket också står angivet i protokollet.

Miljönämnden anser heller inte att J K genom det inlämnade protokollet uppfyllt kravet enligt punkt 4 i nämndens föreläggande. I punkten 4 efterfrågas en utredning av ventilationsförhållandena i byggnaden som helhet. Miljönämnden har varit i kontakt med stadsbyggnadskontoret som är tillsynsmyndighet för den obligatoriska ventilationskontrollen. Det protokoll som J K lämnat till domstolen är ännu inte godkänt av stadsbyggnadskontoret. Stadsbyggnadskontoret har därför begärt in kompletteringar.

M TD, tidigare hyresgäst i byggnaden, har till domstolen inkommit med ett yttrande och anfört bland annat följande. Genom miljöförvaltningens försorg har prover tagits angående förekomst av svartmögel. Proven visade på

förhöjda värden. När möglet togs bort var hon närvarande och enligt henne skrapades möglet bort på ytan, en vätska ströks över, därefter spacklades och målades det omedelbart av ej behörig arbetskraft. Hon lider sedan lång tid tillbaka av klåda och irritation i ögonlocken när hon befinner sig i bostaden på fastigheten X i Malmö. Vad gäller de så kallade OVK-kontrollerna har J K anlitat en person som av kommunen anmälts till ackrediteringsorganet på grund av felaktigheter och andra allvarliga brister i de kontroller som utförts av denna person.

J K anför i yttrande huvudsakligen följande. Uppgiften att OVK-intyget/protokollet ännu inte godkänts av stadsbyggnadskontoret är riktig. OVK-intyget/protokollet åberopas dock i förevarande skick i syfte att styrka att luftomsättningen i fastighetens bostadslägenheter och lokaler är sådan att de uppfyller de krav som uppställs i 9 kap. 9 § miljöbalken och 8 kap. 25 § plan- och bygglagen samt 5 kap. 1 – 5 §§ plan- och byggförordningen. Det görs vidare gällande att det inte i något av de tillämpliga lagrummen gällande OKV-kontroll uppställs något krav på att protokoll över utförd besiktning ska godkännas av byggnadsnämnden. Av plan- och byggförordningen framgår att endast ett exemplar av protokoll över utförd besiktning ska skickas till byggnadsnämnden, detta har också har skett.

J K anför därtill i yttrande huvudsakligen följande. Miljönämndens uppgift om att endast fyra stycken lägenheter skulle vara redovisade i OVK-intyget/protokollet bestrids. Protokollet omfattar åtta stycken lägenheter, eventuella tvivel härom måste anses vara undanröjda genom till domstolen ingiven kopia på OVK-intyget/protokollet.

Genom innehållet i OVK-intyget/protokollet och vad som framkommit syn på fastigheten får det anses styrkt att förhållandena i fastigheten, såvitt gäller ventilationen, är sådana att det inte finns skäl att anta att skada eller olägenhet för människors hälsa skulle kunna uppkomma. Miljönämndens föreläggande ska därför upphävas då det inte är lagligen grundat.

Miljönämnden anför i yttrande huvudsakligen följande. Angående OVK-protokollet har miljönämnden åter varit i kontakt med stadsbyggnadskontoret som

är tillsynsmyndighet för den obligatoriska ventilationskontrollen. Stadsbyggnadskontoret har fortfarande inte godkänt handlingarna som fastighetsägarna lämnat in. Miljönämnden vidhåller sin inställning i ärendet då protokollet inte uppfyller punkten 4 i det överklagande föreläggandet. I punkten 4 efterfrågas en utredning av ventilationsförhållandena i byggnaden som helhet. Miljönämnden anser inte att det som framkom under synen i fastigheten kan anses uppfylla det som miljönämnden efterfrågade i föreläggandet.

Mark- och miljödomstolen har den 25 september 2012 hållit syn i lägenheter i aktuell hyresfastighet.

DOMSKÄL

Enligt ett intyg, daterat den 28 november 2007 och utfärdat av Rådet för byggkompetens, uppfyller R G kraven för att vara kvalitetsansvarig enligt plan- och bygglagens krav. R G får då enligt domstolens mening bedömas ha nödvändiga byggnadstekniska kunskaper för att bedöma om åtgärderna utförts på sätt som föreskrivits i föreläggandet. Av intyget utfärdat av R G den 17 oktober 2011 framgår att J K genomfört de åtgärder som han ålagts enligt punkterna 1 och 2 i föreläggandet. Uppgifterna i R Gs intyg stöds tillika av iakttagelser som domstolen gjort vid genomförd syn. Vid denna har kunnat konstateras att det i lägenheten (nr Y) som M TDs tidigare hyrde finns fungerande tilluftsventiler i tre av lägenhetens bostadsrum. Domstolen har även vid synen kunnat konstatera förekomst av två frånluftsventiler i lägenhetens badrum och toalett. I köket har domstolen kunnat konstatera att det till köksfläkten finns en frånluftsventil kopplad, genom vilken ventilation kan ske när köksfläkten är i gång.

I målet har miljönämnden enligt domstolens bedömning inte anfört några sådana omständigheter som gör att det kan anses tillförlitligt visat att grund föreligger för att ifrågasätta om de av J K genomförda åtgärderna uppfyller kravet på fackmannamässighet. Med stöd av intyget från R G och vid synen gjorda iakttagelser, samt vad som i övrigt framkommit i målet finner domstolen vid

en samlad bedömning att J K fullgjort vad han vad ålagts att göra enligt punkterna 1 och 2 i miljönämndens föreläggande. De nämnda punkterna i föreläggandet ska därför upphävas.

I målet har J K lämnat in ett intyg avseende obligatorisk funktionskontroll av ventilationssystemet i byggnaden som genomförts den 2 oktober 2012. Av protokollet rörande denna kontroll framgår inte hur luftflödet är fördelat mellan badrummen/badrummet och köket i lägenheterna. Med hänsyn till detta kan det inte anses obehövligt med ett åläggande för J K att genomföra de undersökningar som angivits i punkterna 3 och 4 i föreläggandet. Men om det föreligger en obligatorisk funktionskontroll avseende ventilationssystemet för samtliga lägenheter som godkänts av den ansvariga tillsynsmyndigheten är det, enligt domstolens mening, alltför långtgående att kräva ytterligare undersökningar beträffande ventilationssystemets funktionssätt. En godkänd obligatorisk funktionskontroll utgör en undersökning som visar att ventilationssystemet uppfyller de krav som uppställts för att undvika att människor utsätts för fara eller olägenheter. Enligt 26 kap. 9 § andra stycket miljöbalken ska inte mera ingripande åtgärder än vad som behövs i det enskilda fallet tillgripas. Med hänsyn till denna lagreglering bör därför föreläggandet utformas och justeras så att genomförandet av undersökningar av ventilationssystemet görs avhängigt förekomsten av en av tillsynsmyndigheten godkänd obligatorisk funktionskontroll av ventilationssystemet. Mot denna bakgrund finner mark- och miljödomstolen att föreläggandet bör justeras så att kravet på utredningar angående ventilationssystemets funktionssätt bortfaller i sin helhet om J K genomfört en enligt plan- och byggförordningen (2011:338) godkänd funktionskontroll av ventilationssystemet i den i målet aktuella byggnaden.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (DV 427)

Överklagande senast den 21 mars 2013.

Urban Lund

Bertil Norén

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Urban Lund, ordförande, och tekniska rådet Bertil Norén. Föredragande har varit beredningsjuristen Olof Eliasson.